

EL LLENGUATGE

L'estàndard

És ben natural que la incorporació al cabal del nostre lèxic de mots d'origen estranger origini contínues vacil·lacions, més sobre la forma que han de revestir aquests mots que no pas sobre el significat amb què s'han d'usar. Hi ha sempre una etapa inicial en què un mot és usat, en la llengua a la qual s'acaba d'introduir, amb la seva mateixa forma originària, etapa que sol anar seguida per una altra en què aquesta forma sol alternar amb una o més adaptacions vacil·lants i insegures, fins que s'imposa una d'aquestes adaptacions, a la qual es dona sanció oficial, cosa que la fa incloure a les obres normatives i de consulta, amb què es contribueix encara més a la seva generalització. Però és verament difícil que tot plegat aconseguixi d'eliminar definitivament l'ús de la forma originària o d'altres formes concurrents. En el cas de la nostra llengua, tal com ja hem fet observar en alguna ocasió, mots d'origen estranger que ja figuren, catalanitzats en llur grafia, al nostre Diccionari normatiu des de fa cinquanta anys —ara gairebé ja hauriem de dir des de fa cinquanta-un-anys—, encara són usats per molts sense tenir-ho en compte, com si es tractés d'incorporacions totes recents i, per consegüent, amb la grafia originària. I és que s'esdevé sovint que els qui més clamen per l'actualització del nostre Diccionari normatiu no sempre són els qui es prenen la molèstia de consultar-lo.

Un d'aquests mots d'origen estranger, que a més ha originat tota una família, que avui, perquè és molt corrent, coneix un ús ben vacil·lant, és a dir, revestint formes diferents, és el que prové de la forma anglesa «standard». I en aquest cas és ben comprensible perquè la seva normalització és recent. Efectivament, no és sinó des de fa tres anys que la Secció Filològica de l'Institut va decidir i va divulgar l'admissió d'aquest mot, revestint la forma catalanitzada *estàndard*, com a nom i com a adjectiu d'una sola terminació, la qual forma figura, a més, a la Gran Enciclopèdia Catalana. Això, doncs, hauria d'eliminar les formes «standard» i «estàndar», que encara apareixen als nostres textos. La vacil·lació més usual, però, té lloc en els derivats. Tant el Fabra com l'Enciclopèdia admeten *estandarització*, *estandarditzar* i *estandarditzat*, conservant, lògicament, la *d* final del mot primari —*isardi isarda*—, que ometen sovint els qui no segueixen de prop les novetats

Albert Jané